

Klinische Geriatrie
Opleidings Cluster West
Samen opleiden

Regionaal OpleidingsPlan

Opleiding Klinische geriatrie
cluster West Nederland
(OCKG-West)

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: INLEIDING/VISIE	2
HOOFDSTUK 2: OPBOUW CLUSTER EN SECRETARIAAT	3
HOOFDSTUK 3: INHOUD EN STRUCTUUR VAN DE OPLEIDING	6
HOOFDSTUK 4: HET BEGELEIDEN EN BEOORDELEN VAN AIOS	7
HOOFDSTUK 5: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	9
HOOFDSTUK 6: SPEERPUNTEN & PROFILERING KLINIEKEN:	12
HOOFDSTUK 7: ONDERWIJS CLUSTER WEST	17
HOOFDSTUK 8: KWALITEITSBEWAKING IN HET CLUSTER	19
BIJLAGE 1: LEIDRAAD 'TIJD VOOR WETENSCHAPPELIJK PRODUCT AIOS KLINISCHE GERIATRIE CLUSTER WEST	21
BIJLAGE 2: OVERZICHT VERDELING KTT	23

Hoofdstuk 1: Inleiding/visie

Dit is het Regionale OpleidingsPlan (ROP) klinische geriatrie Cluster West. In dit plan wordt beschreven hoe de opleiding in ons cluster wordt vormgegeven. Met alle opleiders binnen het cluster streven we naar "**samen opleiden**"; het motto van ons cluster. Leidend voor het opleidingsplan is het landelijke opleidingsplan van de klinische geriatrie (Opleidingsplan 'EIK' | NVKG) waarin de Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie de opleiding tot geriater heeft beschreven.

Dit plan beschrijft de regionale invulling, welke per ziekenhuis of instelling verder uitgewerkt wordt in de lokale opleidingsplannen en het Individuele OpleidingsPlan (IOP) van de AIOS. We werken als betrokken klinieken nauw samen, met ieder onze specifieke kwaliteiten.

Ons cluster is een groot en veelzijdig cluster waarin ook Randstedelijke zaken een rol spelen. Juist daarom is aandacht voor verschillende culturen extra belangrijk. De cross culturele dementie test is ontwikkeld in Cluster west. Daarnaast bevat het cluster twee Alzheimercentra, wat extra mogelijkheden biedt voor verdere verdieping.

Wij willen betrokken en deskundige geriateren opleiden die goed beslagen ten ijs komen in het ziekenhuis. Naast het ontwikkelen van goede inhoudelijke kennis, besteden we ook aandacht aan vaardigheden die samenwerken en leidinggeven versterken, en aan het zorgvuldig omgaan met ethische vraagstukken.

Om dit waar te maken hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We bieden AIOS een goed gestructureerde en georganiseerde opleiding in de diverse opleidingsklinieken.
- Het regionaal opleidingsplan volgt het landelijke plan EIK. Er is samenwerking binnen het cluster en individuele afstemming vindt plaats in de betreffende kliniek of klinieken, in samenspraak met de AIOS.
- Het opleidingsklimaat is belangrijk en wordt zo goed mogelijk bewaakt binnen het cluster.
- De hoofdopleider zal een constant aanspreekpunt zijn ondanks de vele wisselingen van instellingen gedurende de opleidingstijd.
- We leiden AIOS op tot een brede generalist maar waarin iedereen de mogelijkheid krijgt om een eigen accent aan te brengen. In het IOP kunnen de verschillende accenten nader uitgewerkt worden.
- AIOS zijn actief betrokken bij (de bewaking van) de eigen opleiding, o.a. door te participeren in het clusteroverleg.

Bovenstaande uitgangspunten worden in de verschillende hoofdstukken nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

Hoofdstuk 2: Opbouw cluster en secretariaat

Het Opleidings Cluster Klinische Geriatrie West-Nederland verzorgt opleidingen op het gebied van klinische geriatrie in West-Nederland.

Er worden stageplaatsen aangeboden bij onderstaande algemene, academische ziekenhuizen en psychiatrische ziekenhuizen:

Opleiders / plaatsvervangend opleiders klinische geriatrie:

- Amphia Janneke van Kempen (voorzitter cluster), Miriam Faes
- Erasmus MC Christian Oudshoorn, Jeannette Goudzwaard
- Noordwest Ziekenhuisgroep Sanne de Rooter, Miruna Popescu
- OLVG Floor van den Hagenberg, Ingeborg Kuper
- Spaarne Gasthuis Bob van Deelen, Lianne Huibers

Opleiders ouderenpsychiatrie:

- Arkin Ouderen Clara Kurniawan, Hiltse Heemskerk
- GGZ InGeest Daniël van Groothees, Drieske Halink
- GGZ Noord Holland Noord Tamara van den Bos-Smit, Marieke Krikke
- Parnassia Groep Remmo Pameijer, Benjamin de Vries

Het opleidingscluster houdt zich bezig met:

Gemiddeld zes keer per jaar komen de opleiders samen om organisatorische en inhoudelijke opleidingszaken te bespreken. Deze bijeenkomsten zijn afwisselend fysiek en digitaal. Twee keer per jaar worden de sollicitatiegesprekken gehouden bij de fysieke vergaderingen. Bij deze vergaderingen is ook een afvaardiging van de AIOS, de 2 clustervertegenwoordigers aanwezig. Er wordt volgens een vaste agenda gewerkt en deze vergaderingen worden genotuleerd. Tevens wordt het PDCA-schema besproken m.b.t. de voortgang van de actiepunten.

Jaarlijks wordt er een heidag georganiseerd om voor het komende jaar het beleid te bepalen, te werken aan projecten en thema's die spelen binnen de opleiding Klinische Geriatrie. Dit kunnen zowel regionale als landelijke thema's zijn.

Er wordt jaarlijks afwisselend door een van de opleidingsklinieken, een Opleidings- en Wetenschapdag georganiseerd.

Clustersecretariaat:

Het opleidingscluster wordt ondersteund door het clustersecretariaat. De opleidingscoördinator (Susanne de Visser) ondersteunt de opleiders van het cluster bij de administratieve en secretariële werkzaamheden. Het clustersecretariaat is te bereiken via ockgwest@amphia.nl.

De meest voorkomende clusterwerkzaamheden zijn:

- Jaarplanning clustervergaderingen opstellen en locaties regelen;
- Agenda opstellen, verslaglegging van de vergaderingen en bewaken actiepunten;
- AIOS overzicht bijhouden, en verwerken van hetgeen tijdens vergadering wordt besproken over de AIOS;
- Coördinatie sollicitatieprocedure nieuwe AIOS, vacature uitzetten, kandidaten uitnodigen etc.;
- Nieuwe AIOS die starten met de opleiding een welkomstpakket sturen (met to do's zoals inschrijven RGS, opleidingsplan, agenda met belangrijke data zoals LOAG en clusterdag, contactgegevens clustervertegenwoordigers etc.);
- Indeling concept opleidingsschema's cluster maken, voorleggen aan opleiders en vastleggen;
- Toezicht/controleren voortgang opleidingsschema in MijnRGS;
- Organisatie jaarlijks terugkerende evenementen (denk aan clusterdag, uitnodigingen versturen, catering, locatie, betaling, etc.);
- Website beheren;
- Contactpersoon voor AIOS m.b.t. allerhande vragen/verzoeken;
- Opstellen begroting en afrekening;
- Factuurverzoeken aanmaken;
- Opsturen en bijhouden overdrachtsformulier AIOS.

De opleidingscoördinator werkt nauw samen met de voorzitter van het cluster. De kosten die worden gemaakt t.b.v. de clusterwerkzaamheden (denk aan salariskosten managementassistent, catering, locaties, onderhoud website etc.) worden door het gehele cluster gedragen.

Clustervertegenwoordigers:

Er zijn 2 AIOS vertegenwoordigers uit het cluster die de schakel zijn tussen de AIOS groep opleiders. Dit doen zij door nauw in contact te staan met de AIOS. De clustervertegenwoordigers zijn aanwezig bij de vergaderingen in het cluster en een van de vertegenwoordigers is aanwezig bij de sollicitaties.

Jaarlijks zijn er twee vergaderingen met alle AIOS waarin lopende onderwerpen worden besproken, maar ook input voor andere onderwerpen wordt verkregen. Daarnaast wordt jaarlijks een enquête uitgezet onder de AIOS. De clustervertegenwoordigers sturen twee keer per jaar een nieuwsbrief naar de AIOS om de groep op de hoogte te houden van ontwikkelingen in het cluster. De clustervertegenwoordigers beheren een whatsapp-groep met alle AIOS en dragen zorg dat nieuwe AIOS worden toegevoegd.

De clustervertegenwoordigers nemen deel aan landelijke vergaderingen met de vertegenwoordigers uit andere clusters en een van de clustervertegenwoordigers neemt deel aan de jaarlijkse LOOG.

Clusterwebsite

Op de website van het cluster www.ockg-west.nl is diverse informatie te vinden over de opleiding, denk aan:

- nieuwsberichten
- algemene informatie per kliniek
- informatie m.bt. wetenschap
- de data en voorwaarden m.b.t. het solliciteren voor een opleidingsplaats
- het regionaal opleidingsplan
- contactgegevens opleidingssecretariaat

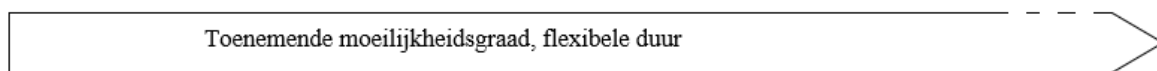
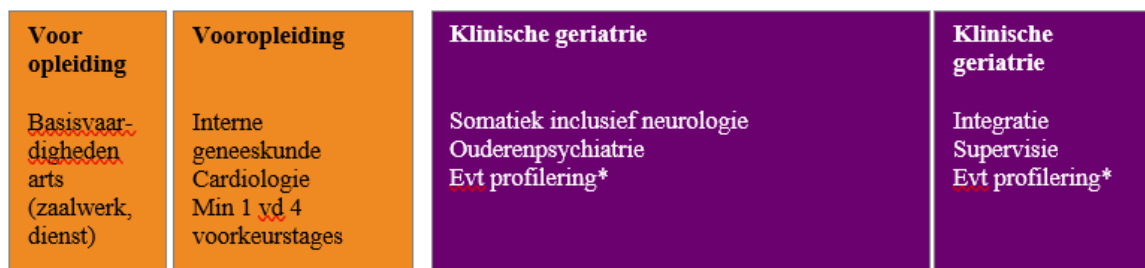
Hoofdstuk 3: Inhoud en structuur van de opleiding

Met de toenemende vergrijzing neemt het aantal oudere patiënten met een kwetsbare gezondheid toe. Deze patiënten hebben vaak meerdere aandoeningen tegelijkertijd. Ook uiten ziekten zich vaak atypisch, bijvoorbeeld met verwardheid, functieverlies of vallen. Bij de problemen spelen meestal lichamelijke, psychische, functionele en sociale aspecten een rol.

De opleiding tot klinisch geriater is een samengestelde opleiding en bestaat uit twee delen:

- de vooropleiding Interne Geneeskunde (24 maanden)
- de Klinische Geriatrie (incl. psychiatrie en neurologie) (36 maanden)

De duur van de opleiding wordt afgestemd op de individuele AIOS en is gebaseerd op verworven competenties, zowel vóór als tijdens de opleiding. Verworven competenties kunnen leiden tot een korter opleidingstraject.

Figuur 1. Opbouw van de opleiding: start met de vooropleiding interne geneeskunde, afsluiten bij de klinische geriatrie.

**Profilering is zeer individueel en kan diverse vormen/inhoud/setting/tijdpad aannemen, waaronder een keuzestage*

Lees meer in het landelijke opleidingsplan: Eindtermen en Individualisering Klinische Geriatrie (EIK). [Opleidingsplan 'EIK' | NVKG](#)

Vanuit VWS is er verkortingsopdracht gegeven om de opleiding tot medisch specialist te verkorten. Het doel is om gemiddeld 3 maanden korting te geven aan arts-assistenten in opleiding. Als cluster proberen we toe te zien dat iedere kliniek aandacht heeft voor deze kortingsdoelstelling.

Hoofdstuk 4: Het begeleiden en beoordelen van AIOS

De opleiding is opgebouwd uit EPA's

Entrustable Professional Activities (EPA's) betekent vrij vertaald: "vertrouw ik de AIOS deze activiteit toe?" Het zijn beroepsauthentieke situaties waarop een AIOS groei kan laten zien.

Dit is gebaseerd op de meest voorkomende activiteiten van een klinisch geriatr.

De EPA's zijn opgedeeld in 9 patiëntgebonden en 3 niet-patiëntgebonden EPA's. Zie Opleidingsplan 'EIK' | NVKG.

Beoordelen bekwaamheidsniveau AIOS geriatrie via het OOG

OOG staat voor Oordeel OpleidingsGroep. Het is een commissie van experts, zijnde de opleidingsgroep geriatrie, welke de groei en competentieontwikkeling met betrekking tot de bekwaamheid van AIOS beoordeelt en aanbevelingen ten opzichte van eventuele aandachtspunten en verbeterpunten formuleert.

Doel:

- Sterkt de beoordeling van AIOS vanuit de opleidingsgroep.
- Beoordeling vanuit inhoudelijk spectrum verbreed.
- Draagt bij aan genuanceerder en meer objectieve oordeelsvorming.
- Ondersteuning (plaatsvervangend) opleiders in beoordelingsgesprekken.

Verantwoordelijkheid:

Verlenen van eerlijke, weloverwogen evaluatie van iedere AIOS en participatie in beslissingen over het bekwaamheidsniveau van de AIOS op basis van consensus. Deze beslissingen dienen genomen te worden op basis van 'multi-source' inbreng, en niet enkel op basis van persoonlijke opinie.

Deze OOG-bespreking vindt minstens 4 x per jaar plaats, iedere lokale opleiding maakt hierover afspraken met de AIOS. In de OOG-bespreking zal groei moeten worden vastgesteld en het niveau van bekwaamheid worden vastgelegd.

De AIOS is leidend in het verkrijgen van de bekwaamheidsniveau's. Hij/zij geeft ruim voor de datum van het OOG aan de opleider geriatrie dat hij/zij in aanmerking wil komen voor een niveau verhoging. De AIOS verzamelt de informatie d.m.v. KPB's, 360 graden feedback, CAT etc., afhankelijk van de diverse EPA's. De opleider verzamelt de gegevens van de andere leden van de opleidingsgroep en in het desbetreffende OOG wordt de AIOS besproken. De uitkomst wordt in een voortgangsgesprek met de AIOS besproken.

Afspraken ten aanzien van beoordeling en competentieniveau 's binnen het cluster

Indien een AIOS met een bepaald competentie niveau overgenomen wordt van ziekenhuis x naar ziekenhuis y dan wordt het EPA-niveau gehandhaafd. Wel is er een overgangstermijn van een aantal weken waarin de AIOS beoordeeld wordt om te bekijken of het EPA-niveau in de nieuwe kliniek ook voldoet.

Tijdens stage in de GGZ wordt alleen EPA 8 gedaan, die wordt beoordeeld door de hoofdopleider. Tijdens de GGZ stage verzamelt de AIOS informatie middels KPB's en CAT's, en verzorgt de AIOS minimaal 1 x een referaat en 1 x casuïstiekbespreking.

Tijdens de GGZ stage vindt een tussenevaluatie plaats bij overgang van klinische en ambulante stage. Eventuele bijzonderheden worden teruggekoppeld naar hoofdopleider.

Regionaal wordt de ontwikkeling van alle AIOS besproken tijdens de clustervergaderingen.

De hoofdopleider houdt minstens een keer per jaar contact met de AIOS tijdens zijn stage Interne Geneeskunde en sluit bij voorkeur aan bij de jaargesprekken.

Toetsing en toetsinstrumenten

Hiervoor volgen wij de systematiek van toetsen zoals beschreven staat in EIK.
([Opleidingsplan 'EIK' | NVKG](#))

Op regionaal niveau hebben wij afspraken gemaakt over de afname van de KTT's. De uitwerking van KTT's is verdeeld over de verschillende ziekenhuizen in het cluster. Deze uitwerkingen worden gedeeld binnen het gehele cluster en hierdoor worden in alle ziekenhuizen dezelfde KTT's afgenomen. De KTT's worden in een cyclus gereviseerd in het cluster. Hierbij is een verdeling gemaakt van KTT's binnen ziekenhuizen en binnen de GGZ. In bijlage 2 vind je een overzicht naar de verdeling van KTT's over de verschillende klinieken.

Hoofdstuk 5: Wetenschappelijk onderzoek

Stage wetenschappelijk onderzoek

Inleiding

In Cluster West is het Erasmus MC het academische ziekenhuis. Indien mogelijk en wenselijk kunnen AIOS een deel academisch en een deel perifeer doen.

De overige somatische ziekenhuizen uit Cluster West behoren tot de STZ-ziekenhuizen. De 3 pijlers van STZ zijn topklinische zorg, opleiding en wetenschap.

De wetenschappelijke ontwikkeling van de AIOS wordt verder op verschillende andere manieren gestimuleerd en ondersteund:

- Onderwijs: tijdens het lokale onderwijs worden regelmatig onderwerpen betreffende onderzoeksmethodologie en statistiek behandeld.
- Journalclub en refereeravond: De AIOS van participeren in de journalclub en de refereeravond, waarbij artikelen besproken worden met de nadruk op de methodologie en statistiek (zie beschrijving van de journalclub en refereeravond verderop).
- Wetenschapsmiddag en wetenschappelijke bijeenkomsten: De AIOS worden in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan de onderstaande bijeenkomsten. Daarnaast worden zij gestimuleerd en ondersteund hier hun wetenschappelijk eindproduct te presenteren.
 - Wetenschapsmiddag eigen ziekenhuis
 - Wetenschapsdag Opleidingscluster West
 - Wetenschapsdag NVKG/NIV
- Deelname aan congressen (Geriatriedagen, EUGMS)
Zo mogelijk presenteert de AIOS haar/zijn wetenschappelijk eindproduct.
- Good clinical practice cursus: De AIOS worden in de gelegenheid gesteld om de GCP cursus te volgen. Deze wordt aangeboden in verschillende centra.
- Er is een clusterbrede leidraad "tijd voor wetenschappelijk product" waarin afgesproken staat hoeveel tijd de AIOS mogen gebruiken voor hun wetenschappelijk product binnen werktijd. Zie bijlage 1.

Amphia

Binnen het Amphia Ziekenhuis is er veel aandacht voor wetenschappelijk onderzoek. Het wetenschapsbureau biedt ondersteuning bij organisatie en financiën van wetenschappelijke onderzoeken. Daarnaast is er een goed functionerende bibliotheek, waar laagdrempelig full text artikelen aan kunnen worden gevraagd of waar hulp geboden kan worden bij het zoeken van literatuur.

Momenteel zijn er 2 gepromoveerde gerieters werkzaam in de vakgroep. Zij begeleiden de AIOS bij het initiëren, uitwerken en afronden van hun wetenschappelijk product. Deze gerieters zetten samen met de AIOS onderzoeksprojecten op en werken mee aan verschillende onderzoeksprojecten in het Amphia ziekenhuis en daarbuiten. De AIOS en ANIOS worden zoveel mogelijk betrokken bij de onderzoeksprojecten.

Voorbeelden van een aantal lopende projecten:

- Polikliniek multidisciplinaire vaatchirurgische ouderenzorg: Doel van dit project is vermindering van de mortaliteit en prevalentie van delier bij oudere patiënten met kritieke ischemie.

- Shared decision making bij de oudere patiënt met een aortaklepstenose: Hierbij is intensieve samenwerking met de afdeling cardio-thoracale chirurgie en cardiologie.
- Samenwerking met de vakgroep klinische farmacologie van het Erasmus MC

Erasmus MC

Wetenschappelijk onderzoek wordt gestimuleerd binnen de sector geriatrie-ouderengeneeskunde van het Erasmus MC. Het streven is dat alle AIOS in ieder geval één publicatie tijdens de opleidingsperiode afronden.

Het onderzoeksprogramma van de sector geriatrie-ouderengeneeskunde Erasmus MC richt zich op cardio-metabole veroudering, kwetsbaarheid en de verbanden tussen deze twee, en heeft daarbij meerderespeerpunten voor onderzoek.

- Pathofysiologie en gevolgen van cardiometabole veroudering o.a. gebruikmakend van tissue en serum biomarkers.
- Gevolgen van veroudering bij ziekte en zelfredzaamheid (functional biomarkers of frailty).
- Het ontwikkelen van methoden voor optimalisatie van besluitvorming bij ouderen rondom behandelbeslissingen waaronder het meten van intrinsic capacity.
- Ethische aspecten rondom zorg voor de ouderen.
- Preventie van frailty en verlies van zelfredzaamheid.

Eindverantwoordelijk voor onderzoeksactiviteiten is prof. F.U.S. Mattace-Raso, de directe supervisie kan uitgevoerd worden door een lid van het opleidingsteam die actief de trekker is op een specifiek onderzoeksproject.

Noordwest Ziekenhuisgroep

Het wetenschappelijk onderzoek binnen de geriatrie in Noordwest richt zich op de geriatrische aspecten van cardiovasculaire aandoeningen, waarbij afhankelijk van het onderwerp actief wordt samengewerkt met andere specialismen (in het bijzonder cardiologie en interne geneeskunde) binnen Noordwest en daarbuiten.

Daarnaast is er van oudsher binnen Noordwest altijd veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar cognitieve stoornissen en delier.

De AIOS ontwerpt zelf een onderzoeksplan, onder begeleiding van een lid van het opleidingsteam met ervaring op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

Eindverantwoordelijk zijn Sanne de Ruiter en Rikie Scholtens. De stage wordt afgesloten met een presentatie aan de opleidingsgroep en mede-AIOS. Daarop volgt waar mogelijk een poster- of mondelinge presentatie op een wetenschappelijk congres. Het streven is dat iedere AIOS tijdens de opleiding een wetenschappelijk artikel in een peer-reviewed tijdschrift publiceert.

De AIOS met speciale interesse in wetenschap kan i.o.m. de opleider kiezen voor een profilering/keuzestage wetenschap voor maximaal 3 maanden. Verscheidene AIOS zijn van hieruit doorgegroeid naar een promotietraject.

Vanuit het Research Center van Noordwest worden diverse cursussen aangeboden en is ook individuele ondersteuning mogelijk.

OLVG

De vakgroep neemt actief deel aan diverse wetenschappelijke onderzoeken binnen en buiten het ziekenhuis. AIOS hebben regelmatig de mogelijkheid hierin te participeren. Er zijn geen eigen hoofdonderzoekslijnen, maar wel langlopende en ad hoc thema's i.s.m. andere ziekenhuizen en onderzoeksinstituten. Bijvoorbeeld diagnostiek naar dementie bij migranten. Het aanspreekpunt voor wetenschap is Floor van Deudekom. Zij kan als gepromoveerde collega AIOS begeleiden bij het initiëren en doen van onderzoek.

Voor de AIOS die een keuzestage wetenschap willen doen of interesse hebben in een wetenschappelijke stage of promotieonderzoek hebben wij een vast samenwerkingsverband met het Amsterdam UMC locatie AMC. In het OLVG is een leerhuis en wetenschapsbureau. Zij bieden scholing en ondersteuning bij literatuuronderzoek en opzet van wetenschappelijk onderzoek.

Spaarne Gasthuis

Ons ziekenhuis beschikt over de Spaarne Gasthuis Academie, een leerhuis dat onderwijs, opleiding en onderzoek faciliteert. Daarnaast is de ziekenhuisbibliotheek goed geoutilleerd met een hoog bereik aan literatuur.

Er wordt divers onderzoek gedaan door 2 gepromoveerde gerieters van de vakgroep waarvan er 1 tevens farmacoloog is en AIOS kunnen hierin gemakkelijk participeren tijdens hun opleiding. Zij begeleiden de AIOS in hun wetenschappelijke activiteiten waarbij ook promotie tot de mogelijkheden behoort.

Met de vakgroep neurologie en de ziekenhuisapotheek worden onderzoeksprojecten gedaan. Een ander samenwerkingsverband met het AUMC (neurologie) en LUMC (MDL) leidt tot diverse publicaties.

Bij wie kunt u terecht met vragen over wetenschappelijk onderzoek?

Onderstaand de contactpersonen per ziekenhuis:

Amphia	Miriam Faes, mfaes@amphia.nl
Erasmus MC	Francesco Mattace Raso, f.mattaceraso@erasmusmc.nl
Noordwest Ziekenhuisgroep	Sanne de Ruiten, sc.de.ruiten@nwz.nl
OLVG	Floor van Deudekom, F.J.A.vanDeudekom@olvg.nl
Spaarne Gasthuis	Lianne Huibers, lhuibers@spaarnegasthuis.nl

Hoofdstuk 6: Speerpunten & profilering klinieken:

Regionale afstemming bij profileren

Het is een regionale opdracht om de opgelegde verkorting van gemiddeld drie maanden waar te maken. Als iedereen de tijd krijgt om te profileren en geen AIOS korting krijgen, is dat niet haalbaar. De gulden middenweg dient gezocht te worden op regionaal, lokaal en individueel niveau. Tijdens alle vergaderingen worden de schema's doorgenomen. Mogelijkheden van korting en profileren worden per AIOS besproken.

Speerpunten per kliniek

Elke kliniek heeft zijn eigen speerpunten.

Amphia

Het Amphia is een groot STZ ziekenhuis met topklinische zorg, wetenschap en opleiding voor bijna alle specialismen. De vakgroep geriatrie van het Amphia staat voor een leerzame periode in een vruchtbaar en veilig opleidingsklimaat en hopen op deze manier gelukkige goed functionerende geriateren af te leveren.

Stages/speerpunten

- GTU met 10 bedden
- Prehabilitatie/oncologie poli
- Hart en vaatstage met TAVI poli en vaatpoli
- Palliatieve stage
- Managementstage
- Wetenschapsprojecten; kleinere projecten en uitgebreidere projecten mogelijk, zie ook wetenschap.

EMC

Het Erasmus MC heeft verschillende speerpunten en er kunnen diverse profileringsstages verricht worden.

- Perioperatieve zorg van chirurgisch-oncologische patiënten: naast de zorg voor patiënten op zowel ambulante als klinisch behandelvlak ben je onderdeel van de diverse multidisciplinaire behandelteams. Je doet bij deze stage ervaring op in hoog-specialistische chirurgisch-oncologische zorg, je kunt de patiënt vervolgen van voor de operatie, tijdens en gedurende follow-up en je kunt werken aan niet-patiënt gebonden EPA's in het kader van leiderschap, multidisciplinair samenwerken en regievoering.
- Peri-operatieve zorg rondom de Cardio-thoracale chirurgie en interventiecardiologie; binnen de hechte samenwerking tussen de afdelingen geriatrie, cardiologie en thoraxchirurgie ben je onderdeel van het behandelteam, waarbij je zowel de patiënten van de interventie cardiologie als de thoraxchirurgie ambulant ziet, waarbij je ze klinisch kan vervolgen. Je bent onderdeel van het besluitvormende MDO Hartteam.
- Complexe cognitieve zorg en zorg voor migranten bij het Alzheimercentrum Erasmus MC.
- Pathofysiologie en gevolgen van cardiometabole veroudering.

- Medische Ethiek en complexe besluitvorming.
- Supervisie en managementstage.
- Mogelijkheden voor profileringsstages in samenwerking met de Inwendige Geneeskunde op het gebied van Patiëntveiligheid & Kwaliteit, Innovatie, Management
- Uitgebreide mogelijkheden voor wetenschapsprojecten binnen de geriatrie en samenwerkende specialismen

Noordwest Ziekenhuisgroep

De Noordwest Ziekenhuisgroep, met hoofdlocaties in Alkmaar en Den Helder, is een van de grootste STZ-ziekenhuizen van Nederland en heeft opleidingsplaatsen voor 25 medische specialismen. Noordwest beschikt over een gespecialiseerde val- en syncopekliniek in samenwerking met de cardiologie en een geheugenpoli in samenwerking met de neurologie.

De AIOS heeft de mogelijkheid in het Noordwest Ziekenhuisgroep om beroeps specifieke activiteiten te ontwikkelen, die niet direct gerelateerd zijn aan directe patiëntenzorg:

- Deelname aan ziekenhuisbrede commissies, gericht op kwaliteit en patiëntveiligheid, zoals o.a. de commissie 'kwetsbare patiënten', de commissie 'huiselijk geweld & ouderen mishandeling' in samenwerking met veilig thuis en de VIM-commissie.
- Basis cursus en vervolgcursus AIOS + ziekenhuismanagement cursus. Hierin komen onderwerpen zoals de organisatie en financiering van de ziekenhuiszorg maar ook patiënt veiligheid en kwaliteit aan bod.

Als een AIOS sneller leert dan verwacht, is er in overleg met de opleider ruimte voor verkorting van de opleiding en/of profilering door een keuzestage te doen, zoals:

- Dementie (Alzheimer Centrum Amsterdam UMC)
- Korte stage palliatief team (COP team Alkmaar); langere stages zijn buiten Noordwest mogelijk
- Klinische farmacologie (UMC Utrecht)
- Wetenschappelijke stage in het kader van promotieonderzoek (intern of extern)
- Management stage
- Onderwijsstage bij Noordwest Academie

OLVG:

OLVG is een stadsziekenhuis met exposure aan een diverse en multiculturele patiëntenpopulatie. De vakgroep geriatrie heeft speciale aandacht voor:

- dementiediagnostiek bij migranten: apart spreekuur met crossculturele dementiescreening. OLVG heeft de erkenning expertisecentrum voor deze zorg.
- polyfarmacie/ farmacologie: veel samenwerking met apotheek : onderwijs, polyfarmaciebesprekingen en onderzoek.
- Geriatrie trauma-unit: deze ontwikkelt zich nog steeds. Momenteel zijn er 4 traumageriatriebedden op de afdeling en veel consulten, gezamenlijk refereren met heelkunde / orthopedie 4x/ jaar.

Daarnaast zijn er o.a. stagemogelijkheden op de volgende gebieden:

- Palliatieve zorg.
- Leiderschapstraject gedurende 9 maanden OLVG.
- Innovatiestage gedurende periode van 3 maanden.
- In de maak: differentiatiestage opleiden en onderwijs in OLVG.

Spaarne Gasthuis:

Spaarne Gasthuis Academie van het Spaarne Gasthuis biedt diverse profileringsstages aan

(staan onder www.opleidingsetalage.nl onder kopje Spaarne Gasthuis).

- Leiderschap en Innovatie (2dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en Management (2dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap in Opleiden (1dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en Duurzaamheid (1dg/wk 6 mnd)
- Leiderschap en kwaliteit (1dg/wk 6 mnd)

Speerpunten/stages vanuit Geriatrie

- Keuzestage 3 mnd Palliatieve Zorg vanuit het Team Ondersteunende Palliatieve Zorg
- Stage Geriatrische Trauma Unit
- Participatie in de Geriatrische Cardio Unit
- Polyfarmacie/farmacologie: nauwe samenwerking met ziekenhuisapotheek (onderzoek, onderwijs, grote visite)
- Oncologie-poli
- MDO IC

GGZ Arkin Ouderen:

Arkin Ouderen biedt specialistische diagnostiek en behandeling aan ouderen met een (vermoeden op) psychiatrische stoornis, in combinatie met lichamelijke, cognitieve en/of functionele problemen. Arkin Ouderen is een relatief klein specialisme met gedreven behandelaren, korte communicatielijnen, een warme sfeer en persoonlijke aandacht in een professionele omgeving.

Speerpunten stage kliniek (locatie Amstelveen)

- Veel aandacht voor sociale en maatschappelijke aspecten.
- Breed palet van psychiatrische stoornissen, al dan niet in combinatie met somatiek en cognitieve stoornissen.
- Nauwe samenwerking met geriatrie OLVG ziekenhuis (1x per week MDO met geriater OLVG).
- Wet verplichte GGZ: uitgebreid aandacht voor niet-vrijwillige zorg, waarbij oa. onderwijs, symposia, korte lijnen met bureau geneesheer directeur.
- Nauwe samenwerking met geheugenpoli ambulans (1 keer per 2 weken overleg met geheugen team).
- Psychologische behandeling indien geïndiceerd waarbij er gelegenheid is voor aios om deze uit te voeren, samen of onder supervisie van een psycholoog

Speerpunten stage ambulante (locaties Amsterdam Oost, Centrum West, Zuidoost)

- Geheugenpoli tezamen met psycholoog (combinatie psychiatrie/ cognitie)
- Consultatie verpleeghuisafdelingen met indicatie GGZ wonen en DZEP
- Nauwe samenwerking klinische geriater/psychiaters/SPV/psychologen
- Deeltijd therapie met vaktherapeuten

Parnassia Groep

De Parnassia Groep is de grootste GGZ aanbieder van Nederland en biedt stageplekken in de regio Den Haag, Rotterdam of Castricum. De klinieken zijn divers in behandelaren en expertise:

Kliniek geriatrie van zorgbedrijf Parnassia Haaglanden in Den Haag.

De afdeling richt zich op:

- diagnostiek en behandeling van patiënten met neurocognitieve stoornissen en zeer ernstig probleemgedrag;
- verslaving of Ernstige Psychiatrische Aandoeningen (EPA).

Klinisch geriater is regiebehandelaren en hebben specifieke expertise in herkennen/behandelen van catatonie kenmerken bij zeer ernstig probleemgedrag.

Kliniek ouderenpsychiatrie van zorgbedrijf Antes in Capelle aan de IJssel.

De afdeling richt zich op:

- acute ouderenpsychiatrie zonder neurocognitieve stoornissen.

Naast ouderenpsychiaters is er internist ouderengeneeskunde intensief betrokken. Door recente verhuizing en werkzaamheden van de internist-ouderengeneeskunde in de vakgroep geriatrie zal de samenwerking met het IJsselland ziekenhuis verder worden versterken.

Kliniek ouderenpsychiatrie van zorgbedrijf Parnassia Noord-Holland in Castricum: De afdeling richt zich op:

- acute ouderenpsychiatrie.

Er is een aparte afdeling voor vervolgbehandeling en een afdeling voor neurocognitieve stoornissen waarmee wordt samengewerkt. De regiebehandelaren bestaat zowel uit een ouderenpsychiater als klinisch geriater die intensief samenwerken.

GGZ Noord-Holland-Noord

GGZ-NHN is de organisatie die de gehele kop van Noord-Holland bedient met betrekking tot psychiatrische zorg.

In de kliniek ouderenpsychiatrie is er speciale aandacht voor:

- Patiënten met cognitieve stoornissen die zich presenteren met een psychiatrische aandoening.
- Patiënten met een indicatie voor ECT behandeling of esketamine behandeling.

- Patiënten die somatisch kwetsbaar zijn of veel somatische comorbiditeit hebben.
- Meedoen met lopend wetenschappelijk onderzoek.

Daarnaast zijn er o.a. stagemogelijkheden op de volgende gebieden:

- Ambulante stage bij frailty ouderen.
- Stage bij de SEPH, meelopen met diensten

GGZ inGeest

De stage bij GGZ inGeest wordt gevolgd in de locatie Zuiderpoort in Haarlem. Deze locatie zit vast aan het Spaarne Gasthuis waardoor de samenwerking met het ziekenhuis, en in het bijzonder de geriatrie, heel nauw is.

Speerpunten:

- Ouderpsychiatrie (inclusief een hoogleraar ouderpsychiatrie)
 - De hoogleraar komt regelmatig een grote visite doen in Haarlem en meekijken/meedoen met ECT, inclusief de mogelijkheid tot indicatiestelling, is onderdeel van de stage
- TOPggz afdeling
- Neuromodulatie-afdeling inclusief ECT

Binnen de ouderenpsychiatrie zijn ambulant behandelen, inclusief huisbezoeken, en consultatie belangrijke peilers. De stage is dan ook verdeeld in een klinisch deel op de ouderenkliniek in Haarlem en een ambulant deel bij een FACT ouderen team of polikliniek in Haarlem. Consultaties in de verpleeghuizen kunnen tijdens de hele stage gedaan worden samen met de consulterend psychiater.

Hoofdstuk 7: Onderwijs Cluster West

Inleiding

Het cursorische onderwijs in cluster west wordt zowel lokaal, regionaal als clusterbreed aangeboden. Ook vindt er discipline overstijgend onderwijs plaats in de verschillende opleidingsklinieken. Daarnaast volgen de AIOS landelijk onderwijs. Hieronder volgt een omschrijving van de verschillende onderwijsvormen.

Lokaal

Actualiteit en diversiteit binnen het cluster vinden we van meerwaarde, evenals de autonomie per kliniek voor het zelf kiezen van onderwerpen en thema's voor onderwijs. Het lokale onderwijs heeft daarom een lokale kleur. In het cluster zijn de opleiders ervoor verantwoordelijk dat alle EPA-thema's aan bod komen in het lokaal onderwijs.

Regionaal:

Refereeravonden:

Jaarlijks worden er in regio Amsterdam en in regio Rotterdam 4 tot 5 refereeravonden georganiseerd. Voor de regio Amsterdam wordt deelgenomen aan de refereeravonden ouderengeneeskunde van de OOR Amsterdam. In regio Rotterdam worden de refereeravonden verzorgd door Amphia en Erasmus. De AIOS worden geacht hierbij aanwezig te zijn en hier wordt rekening mee gehouden in het werkrooster. Het thema van de refereeravond varieert en wordt door de kliniek ingevuld die de avond organiseert.

Clusterdag:

Eens per jaar wordt er een onderwijs dag georganiseerd voor alle AIOS uit cluster west. De locatie wisselt jaarlijks tussen de verschillende opleidingsklinieken. De dag bestaat uit twee delen. In de ochtend is er onderwijs met een jaarlijks wisselend onderwerp met presentaties waarbij verschillende specialismen worden uitgenodigd. Er wordt gekozen voor een onderwerp wat nog niet (voldoende) in het landelijke onderwijs aan bod komt. Ook kan gedacht worden aan een discipline overstijgend onderwerp. In de middag wordt aandacht besteed aan lopend wetenschappelijk onderzoek binnen het cluster, met aanvullend wetenschappelijk georiënteerd onderwijs (zoals statistiek, epidemiologie, literatuursearch). Tijdens deze dag is er extra aandacht voor kennismaking tussen de AIOS uit het cluster door middel van een sociale activiteit en een gezamenlijk diner.

Intervisie:

Alle AIOS in het cluster zijn ingedeeld in een intervisiegroep. De indeling vindt plaats op basis van het jaar dat ze instromen in het eerste deel somatische geriatrie, dus na de vooropleiding interne geneeskunde. Er zitten ongeveer 12 personen in een groep. Deze intervisie bijeenkomsten hebben een verplicht karakter. De intervisiebijeenkomsten zijn online, omdat fysiek niet haalbaar is vanwege de omvang van het cluster. Iedere intervisiegroep heeft een vaste begeleider.

Discipline-overstijgend onderwijs:

Het cluster bestaat uit drie Onderwijs- en Opleidings Regio's (OOR). Elke OOR biedt zijn eigen discipline overstijgend onderwijs (DOO) aan in de aangesloten ziekenhuizen. Dit onderwijs is verplicht voor AIOS.

Het is mogelijk voor de AIOS om facultatief in andere centra DOO te volgen. Enkele voorbeelden die in de afgelopen jaren zijn aangeboden volgen hieronder.

Amphia: lunchbesprekingen 2x per maand DOO met overkoepelend thema aan de hand van de CanMEDS competenties. gezamenlijke ziekenhuis brede complicatie bespreking. Mogelijkheden voor coaching.

OLVG: Intervisie-sessies, Coach the Co, Workshop Doelmatigheid in de zorg, Vitaliteit, AIOS-lunches met onderwijs.

EMC: Basiscursus ziekenhuis management, activerend onderwijs, AIOS in Sync, begeleiden van coassistenten, gezondheidsrecht, intervisie voor AIOS, Kijk op patiëntveiligheid, Kunst van het kijken, Omgaan met agressie en emotie, Orgaandonatie, Passende zorg, Ruimte geven aan innovatie, SOLK.

Noordwest: Iedere 2e woensdag is er DOO met bijvoorbeeld medisch-ethische en juridische onderwerpen. Verder: jaarlijks AIOS-symposium; Basiscursus ziekenhuismanagement; Teach the Teacher-cursussen.

Spaarne Gasthuis: Innovatie; Financiën van de jonge specialist; Ziekenhuisorganisatie en financiering; Tuchtklachten; Duurzaamheid; Feedback; Omgang met patiëntgegevens; onderwijs met interne geneeskunde, onderwijs met neurologie en psychiatrie, intervisie-sessies, Coach the Co, divers Discipline Overstijgend Onderwijs (DOO) en refereren ouderengeneeskunde AUMC.

Arkin Ouderen: DIM (De-escalerende Interventie Methode) training, cursus wet vGGZ, cursus KPSP (Kortdurende Psychoanalytische Steungevende Psychotherapie).

Parnassia: Cursus Veiligheid en agressie training in de psychiatrie.

GGZ NHN: 1 x per 2 weken dagdeel DOO in de psychiatrie en sprekers.

GGZ inGeest:

Onderwijs georganiseerd vanuit de psychiateropleiding van GGZIngeest, met name gericht op ouderenpsychiatrie. Onderwijs met neurologie, geriatrie en psychiatrie op vrijdagmiddag. De DOO's vanuit het Spaarne Gasthuis (oa duurzaamheid, tuchtrecht, vitaliteit, werkdruk) en refereren ouderengeneeskunde AUMC

Hoofdstuk 8: Kwaliteitsbewaking in het cluster

Het OCKG West geeft de opleiding geriatrie vorm binnen de kaders van EIK en het (specifiek) kaderbesluit, met gebruikmaking van de specifieke kwaliteiten van de diverse opleidingsklinieken. Het cluster ziet een rol in de bewaking van de kwaliteit van de opleiding. Hieronder beschreven volgens de domeinen van Scherpbier 2.0.

1. Organisatie en ontwikkeling:

- Er is een regionaal opleidingsplan, waarin de gezamenlijke visie, strategie en organisatie worden beschreven.
- Er is een clusterondersteuner om onderdelen te stroomlijnen en professionaliseren (zie taakomschrijving)
- Er zijn 2 AIOS vertegenwoordigers, zij zijn de verbinding tussen de AIOS en het cluster.
- Het cluster draagt zorg voor zoveel mogelijk continuïteit in opleidingsonderdelen. De planning daarvan wordt besproken in een periodiek clusteroverleg, waarbij in beginsel vanuit elke kliniek vertegenwoordiging aanwezig is.
- 5x per jaar is er een clusteroverleg, waarbij de volgende onderwerpen aan bod komen:
 - planning van de schema's van de AIOS. Indien nodig inhoudelijke bespreking van ontwikkeling AIOS. Korting per AIOS wordt hier ook besproken;
 - jaarlijks organiseert het cluster een onderwijsdagdeel en een wetenschapsdagdeel (zie onderwijs) met sociale activiteit;
 - de clustervertegenwoordigers brengen punten in vanuit AIOS perspectief en andersom communiceren zij belangrijke onderwerpen vanuit het clusteroverleg naar de AIOS-groep.
- het cluster houdt een eigen PDCA-cyclus bij.

2. Opleidingsklimaat:

- Standaard onderwerp op de agenda is of alle klinieken een evaluatie/feedbackinstrument hebben gebruikt als SetQ/Direct en of exit gesprekken. Hierbij gaat het vooral om het bewaken van het proces, inhoudelijk zullen deze niet standaard worden besproken. Belangrijke punten die het cluster kunnen raken worden op indicatie besproken.
- Het cluster draagt zorg voor een goede overdracht zodat bij het volgende opleidingsonderdeel de voortgang gewaarborgd blijft (zie hoofdstuk competentieontwikkeling/begeleiding en beoordeling). Er wordt gestreefd naar een warme overdracht.
- De NVKG heeft in 2025 de "Handreiking veilig opleidingsklimaat binnen de opleiding geriatrie" opgesteld. Meer informatie is te vinden op de website van de NVKG [Website NVKG](#)
- Tijdens de clustervergadering zal minstens eenmaal per jaar het onderwerp duurzame inzetbaarheid besproken worden. De clustervertegenwoordigers zullen onder de AIOS inventariseren welke factoren van invloed zijn op duurzame inzetbaarheid, wat het cluster kan doen en wat de opleider kan doen. Dit zal worden besproken samen met de uitkomsten van de opleidingsenquête eenmaal per twee jaar.

3. Professionalisering

- Het cluster agendeert periodiek onderwerpen uit dit hoofdstuk t.b.v. het regionale opleidingsplan.
- Vooral nog wordt inhoudelijke nascholing van de opleiders niet in clusterverband georganiseerd, maar opleiders nemen wel actief deel aan docentprofessionalisering binnen de eigen instelling en het LOOG.
- Professionalisering opleidingsgroep (verplicht 2 uur/ jaar) (N.B. controle via COC)

4. Competentie-ontwikkeling/begeleiding en beoordeling/toetsing

- Alle opleidingsklinieken werken met de EPA's uit EIK.
- Bij vervolgen van de opleiding elders vindt een overdracht plaats, waarbij gebruik wordt gemaakt van de EPA-systematiek
- Tijdens de stages interne en neurologie houdt de hoofdopleider minstens 1x per jaar contact met de AIOS.
- Het cluster wisselt expertise en toetsinstrumenten uit, denk bijvoorbeeld aan KTT's. Er is een gezamenlijke dataset van KTT's.

BIJLAGE 1: Leidraad 'Tijd voor Wetenschappelijk product AIOS Klinische Geriatrie Cluster West

Reden Leidraad

Er is behoefte vanuit de AIOS Klinische Geriatrie binnen Cluster West aan een leidraad voor de tijd die gebruikt kan worden voor het wetenschappelijk product tijdens werktijd.

Normering

De tijd die een AIOS onder werktijd aan het wetenschappelijk product mag besteden, zoals in deze leidraad beschreven staat, betreft een indicatie. De benodigde tijd is afhankelijk van het soort onderzoek en de belasting hiervan. Van de AIOS wordt verwacht een gedeelte van het wetenschappelijk onderzoek in eigen tijd te doen. Het doel is dat het wetenschappelijk onderzoek zal leiden tot een wetenschappelijk product, welke voldoet aan de eisen zoals gesteld in opleidingsplan EIK. Wanneer er voorafgaand aan de opleiding een promotie-traject is afgerond, kan met de hoofdopleider 3 maanden korting op de opleiding worden afgesproken.

Mogelijkheden wetenschappelijk onderzoek

Schrijven van een case-report of klinische les, een review, wetenschappelijk onderzoek op basis van een (bestaande) database of het opzetten/coördineren en uitvoeren van nieuw wetenschappelijk onderzoek. Ook het meeschrijven aan een richtlijn vanuit de NVKG telt als wetenschappelijk product, mits het wetenschappelijke vaardigheden toont. Voor het volledige overzicht van de mogelijkheden en de voorwaarden, zie opleidingsplan EIK; 2.6.1. Wetenschap. ([Opleidingsplan 'EIK' | NVKG](#))

Verwachtingen van de AIOS

- De AIOS neemt zelf het initiatief voor het vinden van een voor hem/haar geschikt onderzoek en bijpassende begeleiding. Het is de verantwoordelijkheid van de AIOS om op tijd te starten met een wetenschappelijk onderzoek.
- Indien er tijdens de vooropleiding Interne Geneeskunde een interessant onderwerp zich aandient, kan met de eindoordeelend opleider en nadien met de lokale opleider een plan gemaakt worden. De AIOS maakt het eerste plan van aanpak.
- De AIOS bespreekt bij het startgesprek met de opleider tijdens SOMA1 het wetenschappelijk product.

Verwachtingen van de opleider(s)

De opleider denkt mee met de AIOS over een geschikt onderwerp en kan hem/haar zo nodig met de juiste persoon in contact brengen. De opleider stelt de AIOS zoveel als mogelijk, volgens onderstaande indicatie, in staat om een gedeelte van het wetenschappelijk product tijdens werktijd te kunnen verrichten.

Regels

- Dit betreft een leidraad, hiervan kan altijd in overleg met de (plaatsvervangend) opleider vanaf geweken worden.
- Het plannen van tijd voor het wetenschappelijk onderzoek gaat altijd in overleg met de roostermakers.
- Er zal altijd worden gestreefd naar het door laten gaan van de afgesproken dag voor het wetenschappelijk product. Mocht het toch nodig zijn om in de (poli)kliniek in te vallen, dan wordt in overleg met de roosteraars een nieuw moment ingepland.
- De hieronder genoemde 'indicatietijden tijdens werktijd' zijn indicatief en kunnen niet worden gezien als recht.

Soort onderzoek	Omschrijving	Indicatie tijd tijdens werktijd
Case-report/Klinische les	Hierin wordt een (aantal) casus beschreven met een beschouwing en verdieping	6-8 dagdelen
Review, wetenschappelijk onderzoek op (bestaande) database of deelname schrijven richtlijn	Overzicht over de bestaande literatuur en uitkomsten. Wetenschappelijke vraag beantwoorden op een (bestaande) database. Er zullen statistische toetsen verricht worden waarna de uitkomsten geïnterpreteerd en opgeschreven zullen worden. Deelname aan het schrijven van een richtlijn vanuit de NVKG.	3 weken
Het opzetten/coördineren en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek	Er is een onderzoeksvraag waar nog geen protocol of data voor is. Dit kan zowel prospectief als retrospectief zijn. Voordat er gestart kan worden is goedkeuring van de CME/ACWO nodig. Na goedkeuring kan gestart worden met de database. Na voltooiing van de database zullen statistische toetsen verricht worden, waarna de uitkomsten geïnterpreteerd en opgeschreven zullen worden.	De voorkeur heeft om voor dit uitgebreide onderdeel een keuzestage aan te vragen.

BIJLAGE 2: Overzicht verdeling KTT

Amphia

CGA
Dementie
Palliatieve zorg
Vallen

Spaarne:

Delier
Loopstoornissen

OLVG:

EIK opleidingsplan
Frailty
Geriatrische oncologie
Osteoporose
Sacropenie

EMC

Peri-operatieve en consultieve zorg
Ondervoeding
Ouderen mishandeling

Alkmaar

Polyfarmacie
Hartfalen-antistolling
Duizeligheid/wegrakingen

Parnassia/Arkin/NHN

Depressie en antidepressiva → GGZNHN/InGeest
Alcohol en cognitie → Arkin
Gedragsproblematiek en antipsychotica bij dementie → Parnassia
ECT → Parnassia